

Zadania :

1. Riešte rovnicu $\sqrt{x^2 + 3x + 6} = 3 - \sqrt{x^2 + 7x + 11}$.

(3 body)

2. V nepriehľadnom vrecku je 10 červených guľiek. Najmenej koľko bielych guľiek musíme vložiť do tohto vrecka, aby pravdepodobnosť, že náhodne vytiahnutá guľka bude červená, bola menšia ako 30 %?

(3 body)

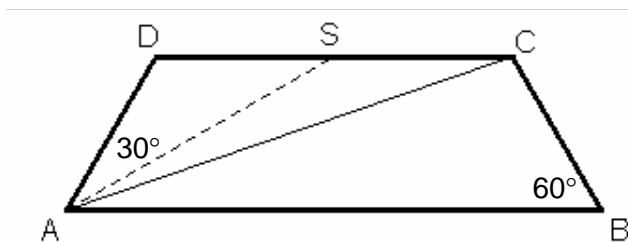
3. Základne pravidelného zrezaného ihlana $ABCDEFGH$ sú štvorce so stranami 6 cm a 12 cm, jeho plášť sa skladá zo štyroch zhodných rovnoramenných lichobežníkov. Vypočítajte výšku tohto zrezaného ihlana, ak viete, že obsah jeho plášťa sa rovná súčtu obsahov základní.

(4 body)

4. V rovine sú dané body $A[0; 0]$, $B[6; 0]$. Nájdite a narysujte množinu všetkých takých bodov C roviny, že A , B , C sú vrcholmi trojuholníka, v ktorom $|AC| = 2 \cdot |BC|$.

(5 bodov)

- 5a. V rovnoramennom lichobežníku $ABCD$ má uhol $\angle DAB$ veľkosť 60° a os tohto uhla prechádza stredom S základne CD . Uhlopriečka AC má dĺžku 21 m. S presnosťou na milimetre vypočítajte obvod lichobežníka $ABCD$.

(5 bodov)

- 5b. Funkcia $f: y = x^2 - 6x - 40$ vznikla súčinom lineárnej funkcie g a k nej inverznej funkcie g^{-1} . Nájdite predpis funkcie g .

(5 bodov)

Riešenia a hodnotenie :

1. Riešte rovnicu $\sqrt{x^2 + 3x + 6} = 3 - \sqrt{x^2 + 7x + 11}$.

(3 body)

Riešenie

(1. krok) Po umocnení oboch strán rovnice na druhú postupne dostaneme

$$x^2 + 3x + 6 = 9 - 6\sqrt{x^2 + 7x + 11} + x^2 + 7x + 11, \quad (1)$$

$$6\sqrt{x^2 + 7x + 11} = 4x + 14, \quad (2)$$

$$3\sqrt{x^2 + 7x + 11} = 2x + 7. \quad (3)$$

Po opätovnom umocnení máme

$$9x^2 + 63x + 99 = 4x^2 + 28x + 49, \quad (4)$$

$$5x^2 + 35x + 50 = 0, \quad (5)$$

$$x^2 + 7x + 10 = 0. \quad (6)$$

Koreňmi rovnice (6) sú čísla

$$x_1 = -5, \quad x_2 = -2,$$

teda riešením pôvodnej rovnice môže byť len niektoré z nich.

(2. krok – skúška správnosti) Rozhodnúť, ktoré z čísel $x_1 = -5$, $x_2 = -2$ je hľadaným riešením, možno jedným z nasledujúcich postupov:

- Dosadením hodnôt x_1 , x_2 do pôvodnej rovnice $\sqrt{x^2 + 3x + 6} = 3 - \sqrt{x^2 + 7x + 11}$ zistíme, že $x_2 = -2$ je a $x_1 = -5$ nie je jej riešením;
- Hľadané riešenie je to z čísel x_1 , x_2 , pre ktoré sú splnené tieto podmienky:
  - (a) $x^2 + 7x + 11 \geq 0$ (teda x patrí do definičného oboru pravej strany pôvodnej rovnice; ľavá strana pôvodnej rovnice je definovaná pre všetky $x \in \mathbb{R}$),
  - (b) $3 - \sqrt{x^2 + 7x + 11} \geq 0$ (pre tieto x je pôvodná rovnica ekvivalentná s rovnicou (1)),
  - (c) $2x + 7 \geq 0$ (pre hodnoty x spĺňajúce podmienky (a) a (c) sú rovnice (3) a (4) ekvivalentné).

Dosadením čísel x_1 , x_2 do týchto podmienok zistíme, že len pre $x_2 = -2$ sú splnené všetky tri (číslo $x_1 = -5$ spĺňa prvé dve, ale nespĺňa tretiu).

Riešením rovnice je číslo -2 .

Poznámka. Množinou M_1 všetkých riešení nerovnice z podmienky (a) je

$$M_1 = \left(-\infty; \frac{-7 - \sqrt{5}}{2} \right) \cup \left(\frac{-7 + \sqrt{5}}{2}; \infty \right),$$

podmienka (b) je splnená pre

$$x \in M_2 = M_1 \cap \left(\frac{-7 - \sqrt{41}}{2}; \frac{-7 + \sqrt{41}}{2} \right) = \left(\frac{-7 - \sqrt{41}}{2}; \frac{-7 - \sqrt{5}}{2} \right) \cup \left(\frac{-7 + \sqrt{5}}{2}; \frac{-7 + \sqrt{41}}{2} \right),$$

podmienka (c) pre

$$x \in M_3 = \left\langle -\frac{7}{2}; \infty \right\rangle.$$

Prienikom týchto troch množín je

$$M_1 \cap M_2 \cap M_3 = \left\langle \frac{-7 + \sqrt{5}}{2}; \frac{-7 + \sqrt{41}}{2} \right\rangle;$$

na tejto množine je teda rovnica (6) ekvivalentná s pôvodnou rovnicou.

Hodnotenie

• za rovnicu (6)	1 bod
z toho za rovnicu (1)	0,5 bodu
• za výpočet koreňov rovnice (6)	0,5 bodu
• za preverenie, že $x_2 = -2$ je riešením	0,5 bodu
• za preverenie, že $x_1 = -5$ nie je riešením	0,5 bodu
• za odpoveď	0,5 bodu

2. V nepriehľadnom vrecku je 10 červených guliek. Najmenej koľko bielych guliek musíme vložiť do tohto vrečka, aby pravdepodobnosť, že náhodne vyťahnutá guľka bude červená, bola menšia ako 30 %?

(3 body)

Riešenie

Nech x je počet bielych guliek, potom pravdepodobnosť, že náhodne vyťahnutá guľka bude červená, je

$$P = \frac{10}{10+x}. \quad (1)$$

Podľa zadania má platiť $P < 0,3$, teda hľadané x je riešením nerovnice

$$\frac{10}{10+x} < 0,3; \quad (2)$$

postupnými úpravami dostaneme

$$10 < 3 + 0,3x, \quad (3)$$

$$7 < 0,3x,$$

$$x > \frac{70}{3} = 23,3. \quad (4)$$

Hľadané x je prirodzené číslo; najmenšie prirodzené číslo spĺňajúce nerovnosť (3) je $x = 24$.

Do vrečka treba vložiť aspoň 24 bielych guliek.

Poznámka. Rovnicu (3) možno dostať aj touto úvahou: pomer počtu červených guliek k počtu bielych guliek musí byť menší ako 3 : 7, tj.

$$\frac{10}{x} < \frac{3}{7}. \quad (5)$$

Hodnotenie

- za nerovnicu, ktorej riešením má byť číslo x (napr. (2), (5)) **1,5 bodu**
- z toho za vyjadrenie pravdepodobnosti vyťahnutia červenej guľky (výraz (1)) **1 bod**
- za vyriešenie nerovnice (2) **0,5 bodu**
- za hodnotu $x = 24$ získanú správnym postupom **0,5 bodu**
- za odpoveď **0,5 bodu**

3. Základne pravidelného zrezaného ihlana $ABCDEFGH$ sú štvorce so stranami 6 cm a 12 cm, jeho plášť sa skladá zo štyroch zhodných rovnoramenných lichobežníkov. Vypočítajte výšku tohto zrezaného ihlana, ak viete, že obsah jeho plášťa sa rovná súčtu obsahov základní.

(4 body)

Riešenie

Riešenie I.

Nech m je výška rovnoramenného lichobežníka $ABFE$, podľa zadania má platiť

$$4 \cdot \frac{6+12}{2} \cdot m = 6^2 + 12^2, \quad (1)$$

odtiaľ
$$36m = 180,$$

$$m = 5.$$

Výšku v ihlana môžeme teraz nájsť jednou z nasledujúcich úvah:

- Rezom daného ihlana rovinou, ktorá je rovnobežná s hranou AB alebo BC a je kolmá na základňu $ABCD$, je rovnoramenný lichobežník, ktorý má základne dĺžok $a = 12$ cm a $b = 6$ cm a ramená dĺžky $m = 5$ cm. Hľadaná výška v ihlana je výškou tohto lichobežníka.

Podľa Pytagorovej vety platí

$$v^2 = m^2 - \left(\frac{a-b}{2}\right)^2, \quad (2)$$

po dosadení
$$v^2 = 25 - \left(\frac{12-6}{2}\right)^2 = 16,$$

$$v = 4 \text{ cm.}$$

- Z Pytagorovej vety môžeme vypočítať dĺžku $|AE|$ ramena lichobežníka $ABFE$

$$|AE|^2 = \left(\frac{|AB|-|EF|}{2}\right)^2 + m^2,$$

po dosadení
$$|AE|^2 = \left(\frac{12-6}{2}\right)^2 + 5^2 = 34,$$

$$|AE| = \sqrt{34} \text{ cm.}$$

Rovnoramenný lichobežník $ACGE$ má základne dĺžok $|AC| = 12\sqrt{2}$ a $|EG| = 6\sqrt{2}$ (sú nimi uhlopriečky štvorca so stranou dĺžky 12 cm, resp. 6 cm) a ramená dĺžky $|AE| = |CG| = 5$ cm. Hľadaná výška v ihlana je výškou tohto lichobežníka.

Podľa Pytagorovej vety platí

$$v^2 = |AE|^2 - \left(\frac{|AC|-|EG|}{2}\right)^2, \quad (3)$$

po dosadení
$$v^2 = 34 - \left(\frac{12\sqrt{2}-6\sqrt{2}}{2}\right)^2 = 16,$$

$$v = 4 \text{ cm.}$$

Výška ihlana $ABCDEFGH$ má veľkosť $v = 4$ cm.

Riešenie II.

Zvoľme v priestore súradnicovú sústavu tak, aby platilo $A[-6; -6; 0]$, $C[6; 6; 0]$. Zvyšné vrcholy budú mať potom súradnice $B[6; -6; 0]$, $D[-6; 6; 0]$, $E[-3; -3; v]$, $F[3; -3; v]$, $G[3; 3; v]$, $H[-3; 3; v]$. Označme m výšku rovnoramenného lichobežníka $BCGF$, podľa zadania má platiť

$$4 \cdot \frac{6+12}{2} \cdot m = 6^2 + 12^2 . \quad (4)$$

Číslo m je dĺžkou úsečky GX , kde bod $X[6; 3; 0]$ je priesečníkom priamky $\overline{BC}$ a priemetu priamky $\overline{HG}$ do roviny xy (v rovine xy má priamka $\overline{BC}$ rovnicu $x = 6$ a priemet priamky $\overline{HG}$ rovnicu $y = 3$), teda

$$m = |GX| = \sqrt{(3-6)^2 + (3-3)^2 + (v-0)^2} = \sqrt{9+v^2} . \quad (5)$$

Dosadením (5) do (4) dostávame

$$\begin{aligned} 36\sqrt{9+v^2} &= 180, \\ 9+v^2 &= 25, \\ v &= 4 \text{ (cm)} . \end{aligned}$$

Výška ihlana $ABCDEFGH$ má veľkosť $v = 4$ cm.

Hodnotenie

• za výpočet alebo vyjadrenie veľkosti m (napr. (1))	1 bod
• za vyjadrenie vzťahu medzi m a v (napr. (2) alebo (3) alebo (5))	1,5 bodu
• za veľkosť v nájdenú správnym spôsobom	1 bod
• za odpoveď	0,5 bodu

4. V rovine sú dané body $A[0; 0]$, $B[6; 0]$. Nájdite a narysujte množinu všetkých takých bodov C roviny, že A, B, C sú vrcholmi trojuholníka, v ktorom $|AC| = 2 \cdot |BC|$.

(5 bodov)

Riešenie

Bod C musí spĺňať dve podmienky:

- Body A, B, C majú byť vrcholmi trojuholníka, preto bod C nesmie ležať na priamke AB (tj. na osi x);
- Má platiť $|AC| = 2 \cdot |BC|$, tj.

$$\sqrt{x^2 + y^2} = 2\sqrt{(x-6)^2 + y^2}, \quad (1)$$

odtiaľ postupne dostávame

$$x^2 + y^2 = 4(x^2 - 12x + 36 + y^2),$$

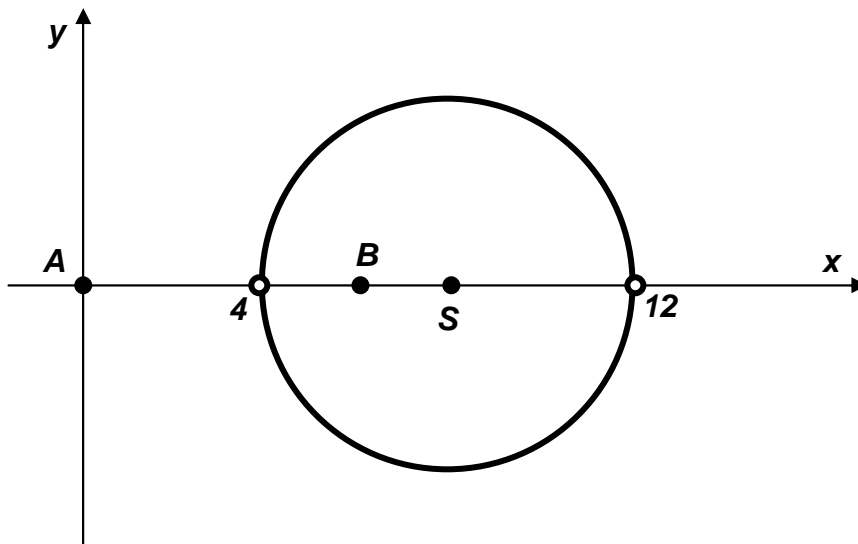
$$3x^2 + 3y^2 - 48x + 144 = 0,$$

$$x^2 - 16x + 48 + y^2 = 0,$$

$$(x-8)^2 + y^2 = 16. \quad (2)$$

Rovnica (2) je rovnicou kružnice so stredom $S[8; 0]$ a polomerom $r = 4$.

Hľadanou množinou bodov je teda kružnica k so stredom $S[8; 0]$ a polomerom $r = 4$ bez jej priesečníkov s osou x (tj. bez bodov $[4; 0]$ a $[12; 0]$).

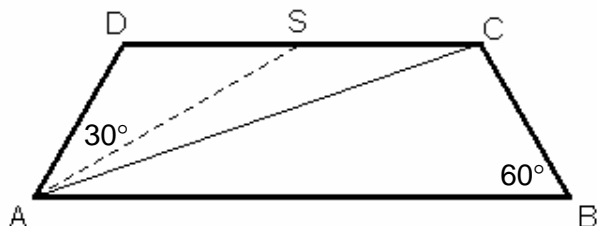
Hodnotenie

- za rovnicu (1) **1 bod**
- za zistenie, že rovnica (2) je rovnicou kružnice (buď v texte alebo na obrázku) **0,5 bodu**
- za určenie súradníc stredu S kružnice k (buď v texte alebo na obrázku) **1 bod**
- za určenie polomeru r kružnice k (buď v texte alebo na obrázku) **1 bod**
- za konštatovanie alebo vyznačenie faktu, že žiadny prvok hľadanej množiny neleží na osi x **1 bod**
- za správne narysovaný obrázok (musia byť zrejmé súradnice stredu S , veľkosť polomeru r a na obrázku musia byť vyznačené body kružnice k , ktoré nepatria do hľadanej množiny) **0,5 bodu**

- 5a. V rovnoramennom lichobežníku $ABCD$ má uhol $\angle DAB$ veľkosť 60° a os tohto uhla prechádza stredom S základne CD . Uhlopriečka AC má dĺžku 21 m. S presnosťou na milimetre vypočítajte obvod lichobežníka $ABCD$.

(5 bodov)

Riešenie

Označme x veľkosť úsečky DS . Uhol $\angle ASD$ má veľkosť 30° (uhly $\angle ASD$ a $\angle SAB$ sú striedavé a $|\angle SAB| = 30^\circ$), preto trojuholník ASD je rovnoramenný. Platí teda

$$|AD| = |DS| = |SC| = x. \quad (1)$$

Nech E je päta kolmice z D na AB . Potom

$$|AB| = |DC| + 2|AE| = 2x + 2|AE|, \quad (2)$$

prítom z pravouhlého trojuholníka ADE (v ktorom $|\angle DAE| = 60^\circ$) dostávame

$$|AE| = |AD| \cdot \cos 60^\circ = \frac{|AD|}{2} = \frac{x}{2}. \quad (3)$$

Dosadením (3) do (2) máme

$$|AB| = 3x,$$

teda obvod O lichobežníka $ABCD$ je

$$O = |AB| + |BC| + |CD| + |DE| = 3x + x + 2x + x = 7x. \quad (4)$$

Pri výpočte neznámej dĺžky x môžeme použiť niektorý z nasledujúcich postupov:

- v trojuholníku ACD so stranami 21, $2x$, x a uhlom 120° pri vrchole D použijeme kosínusovú vetu

$$|AC|^2 = |CD|^2 + |AD|^2 - 2 \cdot |CD| \cdot |AD| \cdot \cos 120^\circ,$$

po dosadení

$$441 = 4x^2 + x^2 - 2 \cdot 2x \cdot x \cdot \cos 120^\circ = 7x^2,$$

odtiaľ

$$x = \sqrt{63} \text{ (cm)}.$$

- v trojuholníku ACB so stranami 21, x , $3x$ a uhlom 60° pri vrchole B použijeme kosínusovú vetu

$$|AC|^2 = |AB|^2 + |BC|^2 - 2 \cdot |AB| \cdot |BC| \cdot \cos 60^\circ,$$

po dosadení

$$441 = 9x^2 + x^2 - 2 \cdot 3x \cdot x \cdot \cos 60^\circ = 7x^2,$$

odtiaľ

$$x = \sqrt{63} \text{ (cm)}.$$

- v trojuholníku ASD (kde $|AD| = |DS| = x$, $|\angle ADS| = 120^\circ$) vyjadríme $|AS|$ použitím kosínusovej vety

$$|AS|^2 = |AD|^2 + |DS|^2 - 2 \cdot |AD| \cdot |DS| \cdot \cos 120^\circ = x^2 + x^2 - 2 \cdot x \cdot x \cdot \left(-\frac{1}{2}\right) = 3x^2,$$

potom použijeme kosínusovú vetu v trojuholníku ASC (so stranami $\sqrt{3}x$, x , 21 a uhlom 150° pri vrchole S)

$$|AC|^2 = |AS|^2 + |CS|^2 - 2 \cdot |AS| \cdot |CS| \cdot \cos 150^\circ,$$

po dosadení

$$441 = 3x^2 + x^2 - 2 \cdot \sqrt{3}x \cdot x \cdot \left(-\frac{\sqrt{3}}{2}\right) = 7x^2,$$

odtiaľ $x = \sqrt{63}$ (cm).

Podľa (4) má potom hľadaný obvod O veľkosť

$$O = 7x = 7 \cdot \sqrt{63} = 7 \cdot 7,937\ 253\ 933\dots = 55,560\ 777\ 532\dots \cong 55,56\ 08 \text{ (m)}.$$

Lichobežník má obvod 55,56 08 m (= 55 m 56 cm 8 mm).

Poznámky.

1. Skutočnosť, že uhol $\angle ASD$ má veľkosť 30° , sme mohli zistiť aj nasledovne:

$$|\angle ADS| = 180^\circ - |\angle BAD| = 120^\circ,$$

potom $|\angle ASD| = 180^\circ - |\angle SAD| - |\angle ADS| = 180^\circ - 30^\circ - 120^\circ = 30^\circ$.

2. Na odvodenie rovnosti $|AE| = \frac{x}{2}$ (pozri (3)) nie je potrebné použitie trigonometrických funkcií; trojuholník DAE je totiž „polovica z rovnostranného trojuholníka“.

Hodnotenie

- za zistenie skutočnosti, že $|AD| = |DS|$ **1 bod**
- za vyjadrenie dĺžky základne AB pomocou dĺžky úsečky DS **1 bod**
- za výpočet veľkosti x **2 body**
- z toho za zápis kosínusovej vety v niektorom z trojuholníkov ABC, ACD, ASD **1 bod**
- za výpočet obvodu lichobežníka s požadovanou presnosťou **0,5 bodu**
- za odpoveď **0,5 bodu**

5b. Funkcia $f: y = x^2 - 6x - 40$ vznikla súčinom lineárnej funkcie g a k nej inverznej funkcie g^{-1} . Nájdite predpis funkcie g .

(5 bodov)

Riešenie

Riešenie I.

(1. krok) Nech

$$g(x) = ax + b, \quad (1)$$

potom inverzná funkcia g^{-1} má predpis

$$g^{-1}(x) = \frac{x - b}{a}. \quad (2)$$

Podľa zadania má platiť $f(x) = g(x) \cdot g^{-1}(x)$, tj.

$$(ax + b) \cdot \frac{x - b}{a} = x^2 - 6x - 40, \quad (3)$$

po úprave

$$x^2 + \left(\frac{b}{a} - b\right)x - \frac{b^2}{a} = x^2 - 6x - 40, \quad (4)$$

porovnaním koeficientov kvadratických funkcií na ľavej a pravej strane rovnosti (4) dostaneme sústavu

$$\frac{b}{a} - b = -6, \quad (5)$$

$$\frac{b^2}{a} = 40. \quad (6)$$

Pre neznámu b dostaneme rovnicu

$$b^2 - 6b - 40 = 0 \quad (7)$$

použitím niektorého z nasledujúcich postupov:

- z rovnice (5) vyjadríme $\frac{b}{a} = b - 6$ a dosadíme do rovnice (6), dostaneme

$$40 = \frac{b^2}{a} = \frac{b}{a} \cdot b = (b - 6) \cdot b,$$

$$(b - 6)b = 40, \text{ tj. } b^2 - 6b - 40 = 0.$$

- z rovnice (6) vyjadríme $a = \frac{b^2}{40}$ a dosadíme do (5), dostaneme

$$\frac{40}{b} - b = -6, \text{ tj. } b^2 - 6b - 40 = 0.$$

- z rovnice (5) vyjadríme $a = \frac{b}{b - 6}$ a dosadíme do (6), dostaneme

$$\frac{b^2}{\frac{b}{b - 6}} = 40, \text{ tj. } b^2 - 6b - 40 = 0.$$

Koreňmi rovnice (7) sú čísla $b_1 = 10$, $b_2 = -4$. Dosadením $b_1 = 10$ do ľubovoľnej z rovníc (5), (6) dostávame zodpovedajúcu hodnotu $a_1 = 2,5$; podobne dosadením $b_2 = -4$ dostávame zodpovedajúcu hodnotu $a_2 = 0,4$.

(2. krok – skúška správnosti) Inverznou funkciou k funkcii $y = 2,5x + 10$ je funkcia $y = 0,4x - 4$ (a naopak). Súčinom týchto funkcií dostaneme

$$(0,4x - 4) \cdot (2,5x + 10) = x^2 - 6x - 40,$$

čo je predpis funkcie f . Obidve uvedené funkcie sú teda hľadaným riešením.

Funkcia g má predpis $g(x) = 2,5x + 10$ alebo $g(x) = 0,4x - 4$.

Poznámka. Sústavu (6), (7) môžeme dostať aj nasledujúcou úvahou:

Rovnosť (3) platí pre všetky $x \in \mathbb{R}$, teda aj pre $x = 0$ a $x = b$. Dosadením $x = 0$ do (3) dostaneme rovnicu

$$b \cdot \left(-\frac{b}{a}\right) = -40,$$

ktorá je zrejme ekvivalentná s (6), dosadením $x = b$ do (3) dostaneme priamo rovnicu (7).

Riešenie II.

(1. krok) Podľa zadania platí

$$f(x) = g(x) \cdot g^{-1}(x),$$

teda každý koreň rovnice

$$f(x) = 0 \tag{8}$$

je buď koreňom rovnice

$$g(x) = 0 \tag{9}$$

alebo rovnice

$$g^{-1}(x) = 0. \tag{10}$$

Pritom funkcia g (a teda aj funkcia g^{-1}) je lineárna, teda (9) aj (10) majú práve 1 koreň. Rovnica (8), tj.

$$x^2 - 6x - 40 = 0$$

má korene $x_1 = 10$ a $x_2 = -4$; jeden z nich musí byť teda riešením rovnice (9), druhý rovnice (10).

Predpokladajme najprv, že

$$g(10) = 0, \quad g^{-1}(-4) = 0. \tag{11}$$

To znamená, že graf funkcie g pretína x -ovú os v bode $[10; 0]$ a graf funkcie g^{-1} ju pretína v bode $[-4; 0]$. Preto graf funkcie g (ktorý je súmerný s grafom g^{-1} podľa priamky $y = x$) pretína y -ovú os v bode $[0; -4]$.

Z toho, že graf lineárnej funkcie g obsahuje body $[10; 0]$ a $[0; -4]$, vyplýva, že jej predpis má tvar

$$g(x) = 0,4x - 4. \tag{12}$$

Keby sme namiesto (11) predpokladali

$$g(-4) = 0, \quad g^{-1}(10) = 0, \tag{13}$$

musel by graf funkcie g obsahovať body $[-4; 0]$ a $[0; 10]$, preto jej predpis by bol

$$g(x) = 2,5x + 10. \tag{14}$$

(2. krok – skúška správnosti) Funkcie s predpismi (12) a (13) sú navzájom inverzné a ich súčin je

$$(0,4x - 4) \cdot (2,5x + 10) = x^2 - 6x - 40,$$

teda obidve uvedené funkcie sú hľadaným riešením.

Funkcia g má predpis $g(x) = 2,5x + 10$ alebo $g(x) = 0,4x - 4$.

Hodnotenie

Riešenie I.

- za zápis predpisu funkcie g v tvare (1) **0,5 bodu**
- za predpis inverznej funkcie g^{-1} (vzťah (2)) **1 bod**
- za zápis sústavy, ktorej riešením sú neznáme koeficienty a, b (napr. sústava (5), (6) alebo (6), (7)) **1 bod**
- za vyriešenie získanej sústavy rovníc **1 bod**
- za skúšku správnosti **1 bod**
- za odpoveď **0,5 bodu**

Poznámka. Pri riešení sústavy (5), (6) tretím z postupov uvedených v riešení I (teda dosadením $a = \frac{b}{b-6}$ do rovnice (6)) by žiak mal skontrolovať, že hodnote $b = 6$ nezodpovedá žiadne riešenie sústavy (5), (6). Podobne by mal v prípade druhého z uvedených postupov riešenia sústavy (5), (6) skontrolovať, že žiadne riešenie nezodpovedá hodnote $b = 0$. Ak žiak túto kontrolu nevykonal, ale našiel riešenia danej sústavy, pridelte mu za jej vyriešenie 1 bod (teda nestrhnite žiadne body za túto chýbajúcu úvahu).

Riešenie II.

- za nájdenie predpisu jednej z funkcií $g(x) = 2,5x + 10$, $g(x) = 0,4x - 4$ **2,5 bodu**
z toho
  - za nájdenie jej priesečníka s osou x **0,5 bodu**
  - za nájdenie jej priesečníka s osou y **1 bod**
- za nájdenie predpisu druhej z funkcií $g(x) = 2,5x + 10$, $g(x) = 0,4x - 4$ **1 bod**
- za skúšku správnosti **1 bod**
- za odpoveď **0,5 bodu**